ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ВСС-12945 16-10-2026

**ДО**
**ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

**ДО**
**ДИРЕКТОРА НА**
**БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ**
**ГОСПОЖА БИЛЯНА ГЯУРОВА – ВЕГЕРТСЕДЕР**

**УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,**

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА – ВЕГЕРТСЕДЕР,**

По повод поставените въпроси от г-жа Биляна Гяурова-Вегертседер – директор на Български институт за правни инициативи и във вр. с чл. 29и от Закона за съдебната власт и чл. 15, ал. 2 от Правила за произвеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите (приети с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 16/09.07.2026 г.), в качеството ми на кандидат за изборен член на Висшия съдебен съвет от квотата на прокурорите, представям на Вашето внимание следните отговори:

**Общи въпроси**

**Въпрос № 1** *Каква е Вашата оценка за ефективността на настоящия Висш съдебен съвет за осигуряване и отстояване на независимостта на съдебната власт и отделните магистрати, например като при случаите със съдия Владислава Цариградска, съдия Ивайло Йосифов, прокурор Ивайло Занев, прокурор Иво Илиев, разкритията около кръга на Петьо Петров - Еврото" и Мартин Божанов - „Нотариуса"? Какво бихте променили, ако Ви изберат за член на ВСС при изпълнение на тези правомощия и задължения?*

Случаите, които посочвате, поставят важния въпрос дали реакцията на ВСС е достатъчно навременна и ефективна, когато независимостта и сигурността на магистратите са застрашени. Според мен защитата трябва да бъде реална, своевременна и достъпна за всеки магистрат, а не да зависи от публичността на случая или от общественото внимание към него.

Ако бъда избран за член на ВСС, ще настоявам за ясен и пряк ред за подаване на сигнали до Съвета, за проверката им от лица, които нямат отношение към случая и за публичен отчет какви действия са предприети и в какви срокове. Важно е всеки магистрат да знае, че сигналът му ще бъде разгледан обективно и че няма да бъде оставен сам, когато е подложен на натиск. Това не означава предварителни заключения за конкретни случаи, а ясни правила, навременна реакция и еднакъв подход към всички.

**Въпрос 2:** *Какво е Вашето мнение за възможността да бъдат отзовавани изборни членове на ВСС от професионалната квота?*

Подкрепям провеждането на професионален дебат за възможността за предсрочно прекратяване на мандата на изборни членове на ВСС от професионалната квота, при условие че бъде изработен конституционно допустим механизъм с ясно определени основания и надеждни гаранции срещу натиск и произвол.

Подобна възможност не бива да се превръща в средство за влияние върху членовете на Съвета или в инструмент за налагане на определени позиции. Независимостта предполага и правото да се отстоява непопулярно мнение, без това да води до негативни последици. Непопулярната, но независима позиция не може да бъде основание за предсрочно прекратяване на мандат. Ето защо всеки подобен механизъм трябва да бъде внимателно обмислен така, че да гарантира както отговорността на изборните членове пред професионалната общност, така и тяхната независимост при изпълнение на мандата им.

**Въпрос 3 :** *На какъв профил и на какви конкретни професионални и морални качества ще държите, когато се наложи да избирате главен прокурор на Република България във Вашия мандат, ако бъдете избран за член на Висшия съдебен съвет?*

Бих подкрепил кандидат, който съчетава висок професионализъм с почтеност, прозрачност и готовност да носи отговорност за управленските си решения. Според мен главният прокурор на Република България трябва да

бъде преди всичко професионално независим и почтен човек с висок авторитет в прокурорската общност. Той следва да притежава задълбочени юридически познания, доказан професионализъм, обективност и необходимите управленски качества, за да ръководи ефективно прокуратурата и да носи ясна отговорност за своите решения.

При избора бих се ръководил от професионалните качества, почтеността, независимостта и способността на кандидата да отстоява върховенството на правото. За мен е особено важно той да уважава правата на гражданите, да гарантира професионалната самостоятелност на прокурорите и да не допуска външно влияние върху работата им. Законът и обществениият интерес трябва да стоят над личните, корпоративните и политическите интереси, а еднаквите критерии да се прилагат спрямо всички.

Считам, че авторитетът на главния прокурор не произтича от концентрацията на власт, а от личния пример, справедливостта и отговорното лидерство.

**Въпрос № 4:** *Една от широко дискутираните теми в магистратските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата?*

Подробно мнението ми относно възнагражденията на магистратите е изложено в концепцията ми за член на ВСС. Накратко, смятам, че разликите във възнагражденията между инстанциите трябва да отразяват реалните функции и отговорности, но същевременно да запазват достойното заплащане на всички нива в системата.

Професионалният ранг трябва да има реална стойност и да се отразява както в кариерното развитие, така и във възнаграждението. Подкрепям законово закрепване на ясни критерии за определянето му, основани на обективни показатели и финансово обоснован модел. Разликите между нивата са оправдани, когато съответстват на действителните различия в работата и отговорността. Същевременно работата в първоинстанционните прокуратури не бива да се превръща в професионално и финансово наказание. Необходимо е да се търси справедлив баланс, защото еднаквият процент на увеличение невинаги води до справедлив резултат.

**Въпрос 5** : *При разработването на представената от Вас концепция използвали ли сте система с генеративен изкуствен интелект или софтуер, базиран на големи езикови модели?*

Не съм използвал генеративен изкуствен интелект при подготовката на концепцията. Тя стъпва върху предходната ми концепция за кандидатурата ми за член на ВСС, която е публично достъпна. Използвал съм заложените в нея идеи, като съм ги развил и адаптирал към настъпилите промени и натрупания опит през изминалия четиригодишен период.

**Въпроси по концепцията**

**Въпрос 1** : *На стр. 4 от концепцията Ви, сочите ,инертността, кабинетното капсулиране и уюта на службата като модел на управление". Бихте ли обяснили с повече подробности какво имате предвид? На стр. 5 казвате, че „страхът и мълчанието да се назоват проблемите са сред най-опасните врагове на една професионална общност".; „Виждал съм колеги, които са се отказвали да поставят определен проблем или да изразят открито позицията си, защото са знаели каква може до бъде цената на това." Каква е тази цена и кой я определя?*

Имам предвид управление, при което решенията се забавят, а кадровият орган се отдалечава от реалните проблеми на работещите прокурори. Когато връзката с професионалната общност се загуби, има опасност решенията да се вземат по административна логика, без достатъчно разбиране за последствията им.

Под „цена“ разбирам опасението, че изразеното мнение или поставянето на неудобен въпрос може да се отрази на професионалното развитие или на условията на работа на съответния магистрат. Тази цена не винаги се определя с изрично решение. Понякога е достатъчно усещането, че откровеността може да има последствия. Именно затова са необходими ясни правила, мотивирани и проверими решения и отговорност на органите, които ги вземат.

За мен една професионална общност е силна не когато в нея няма спорове, а когато хората могат да ги водят открито, без да се страхуват. Мълчанието може да създава привидно спокойствие, но рядко решава проблемите.

**Въпрос 2:** *На стр. 8 от концепцията Ви определяте като втори от трите си основни приоритета „защита на вътрешен неформален натиск", а на стр. 8-9 пишете, че всеки прокурор трябва да може да работи „без неправомерен външен или вътрешен натиск". В концепцията Ви не се срещат думите „главен прокурор" Как виждате неговата роля и като източник, и като гаранция срещу неформален натиск?*

Главният прокурор има важна роля за законосъобразното управление на прокуратурата и за гарантирането на професионалната самостоятелност на прокурорите. Авторитетът на тази длъжност трябва да произтича от закона и личния пример, а не да се възприема като възможност за неформално влияние.

Не смятам, че натискът трябва да се свързва единствено с конкретна длъжност. Той може да възникне на различни нива в системата. Затова гаранциите срещу неправомерно въздействие трябва да важат за всички, включително чрез ясни и проследими указания, прозрачни решения и възможност за пряк достъп до ВСС. Главният прокурор трябва да бъде гарант за спазването на тези правила, но и самият той да действа в техните рамки. Независимостта не се измерва с правомощията, които някой притежава, а с начина, по който ги упражнява.

**Въпрос 3** : *На стр. 45 от концепцията Ви предлагате да бъде обсъдена промяна в практиката името на магистрата да се оповестява публично още при образуването на дисциплинарно производство, като публичността се концентрира върху окончателния резултат. Как ще гарантирате, че това няма да доведе до избирателност при невъзможност за обществен контрол върху тези производства, ако например бъде прекратено поради изтекла давност?*

Подкрепям обезличен регистър за движението и сроковете на всички дисциплинарни производства и публикуване на мотивирания окончателен резултат. Това включва и прекратяването по давност и причините за него, при спазване на законовите изисквания за публичност.

**Въпрос 4:** *На стр. 21 от концепцията Ви предлагате въвеждане на Общо събрание на прокурорите по аналогия с чл. 85 ЗСВ, което да изразява становища за кандидатурите за административни ръководители, като разминаването на Прокурорската колегия с по-широко подкрепения*

*кандидат „следва до бъде изрично и убедително мотивирано". По какъв начин ще се гарантира свободата на становищата по кандидатурите за административни ръководители, като се има предвид силната йерархичност на прокуратурата?*

За мен е важно прокурорите да могат да изразяват свободно мнението си за кандидатите, без да се притесняват, че това може да се отрази на работата или професионалното им развитие. Затова бих предложил всички кандидати да бъдат представяни при равни условия, а всеки прокурор да може да изрази становището си поверително, без да се чувства под натиск.

Разбира се, окончателното решение остава на Прокурорската колегия. Но ако тя се отклонява от мнението на мнозинството прокурори, смятам, че трябва ясно да обясни мотивите си. Важно е колегите да усещат, че мнението им има значение и че участието им не е просто формалност.

**Дата:16.10.2026г.**

**Подпис:.....**

**Пламен Дончев Петков**